

Een nieuw levenswandel

Lezen Joh. 8:1-11*

In Johannes lezen we over een overspelige vrouw, die door de Schriftgeleerden en Farizeeërs bij Jezus gebracht wordt. Eigenlijk niet om de vrouw te veroordelen, maar om Jezus met een list te betrappen op iets, waar grond voor gevonden kon worden, om Hem voor het gerecht te brengen.

Zoals we zien is die opzet niet gelukt.

Er zitten in dit Schriftgedeelte enkele lessen ingesloten, die voor ons van belang kunnen zijn. Laten we daar eens samen naar kijken.

In vers 1 maak het woordje “echter” duidelijk dat er iets aan vooraf is geweest. In andere vertalingen staat: “Maar...” Het is dan goed om ook even terug te kijken wat er in ons geval in hoofdstuk 7 heeft afgespeeld.

Daar lezen we dat het Loofhuttenfeest aanstaande was en velen waren naar Jeruzalem gekomen om dit feest te gaan vieren. Jezus was daar naartoe gegaan, omdat in Judea de Joden Hem probeerde te doden. Nu was Hij in Jeruzalem en onderwees in de tempel.

We lezen dat Jezus veel weerstand ondervond van de mensen die verschillend over Hem dachten. Tijdens Zijn onderwijs kwamen er vragen op Hem af van: Is Hij de Messias wel en niet een profeet? Zelfs Zijn broers geloofden Hem niet.

Ik ga niet verder in op hoofdstuk 7. Hier wil ik alleen het beeld weergeven van wat er voor vers 1 zich afspeelde, om een goed inzicht van het geheel te krijgen.

En dan lezen we in de laatste vers van hoofdstuk 7 (vers 53) *En ieder ging naar zijn huis*. En hoofdstuk 8 begint met: *Jezus ging echter naar de Olijfberg*.

Jezus is, na Zijn onderwijs, dus niet in Jeruzalem gebleven, sliep dus ook niet bij één van Zijn volgelingen. Maar koos om naar de Olijfberg te gaan, die buiten de stad lag.

We weten het niet zeker, maar als de schrift zegt: “Jezus ging echter naar de Olijfberg”, kunnen we ons voorstellen dat Jezus, na een bewogen dag, alleen wilde zijn. Wat we wel weten is, dat Jezus vaker naar de Olijfberg ging, Hij dat deed om rust te zoeken en te bidden. Om samen met Zijn Vader te zijn. Hij heeft daar de nacht door gebracht, om alleen met God te zijn en kracht te ontvangen voor de volgende dag. Immers, zo lezen we in het volgende vers, vroeg in de ochtend was Hij weer in de Tempel al lerende.

Het is goed, in ons soms drukke bestaan, ons terug te trekken en het aangezicht van God te zoeken. Dagelijkse beslommingen kunnen ons hoofd vol maken, soms zo vol dat we niet meer rationeel kunnen denken. Een moment van rust tussen alle drukke bedrijven door is belangrijk, om verder te gaan. Af en toe een time out nemen in ons leven is belangrijk, om op kracht te komen en je gedachten te ordenen. Gods openbaringen en Zijn stem horen, komen meestal in tijden van afzondering.

Maar wat ook in deze twee verzen opvalt, is ondanks de weerstand van de vorige dag, Jezus weer vroeg naar de stad ging om in de tempel te prediken.

Dat toont, volharding, nederigheid, gezag en gehoorzaamheid.

Hoe reageren wij als we tegenstand in ons Christenleven ondervinden?

Als mensen je beledigen omdat je een Christen bent. Volharden we in een volgeling van Jezus te zijn als het tegenzit? Of zijn we soms te moe?

En dan zien we dat de Schriftgeleerden en Farizeeërs met een overspelige vrouw naar Jezus komen.

Maar waarom? Waarom naar Jezus brengen? Ze hadden toch gewoon kunnen uitvoeren wat in de wet van Mozes beschreven staat? In die wet werd beschreven dat een overspelige (man of vrouw), gestenigd moest worden tot de dood volgde. Maar zoals ik al zei, deze Schriftgeleerden en Farizeeërs kwamen met een voorbedachte reden. Ze wilden Jezus kunnen betrappen op Zijn uitspraken, om later te kunnen aanklagen.

De vrouw wordt in het midden neergezet en Schriftgeleerden en Farizeeërs vroegen: *“Meester, volgens de wet van Mozes moet ze gestenigd worden, maar wat zegt U”*.

Jezus had hen door en wist dat dit een valstrik was: óf Hij stemt in met de wet die overspel verbiedt en de daders ervan zullen gestenigd worden, óf Hij laat zien dat Hij de wet naast zich neer legt.

We zien hier dat Jezus niet ingaat op de vraag. In plaats daarvan bukte Hij, Zijn aangezicht van hen afwendende en begon in de aarde te schrijven.

Verderop lezen we dat Hij dat weer doet. Er staat niet waarom Jezus zich afwende en wat de Heere in de grond geschreven heeft.

Vele speculaties zijn erover geschreven wat Hij nu geschreven zou hebben. Er zijn zelfs oude geschriften gevonden, die melding ervan maken. Niets ervan is zeker of bewezen.

Is het belangrijk? Nee, anders had God het wel op laten teken.

Dus laten we niet gaan speculeren wat Jezus nu in het zand geschreven heeft.

Omdat Jezus zich niets van hun aantrok, bleven de Schriftgeleerden en Farizeeërs hardnekkig en drongen aan. Ze wilde een antwoord van Jezus horen. Ze wilde Hem verzoeken.

En dan komt Jezus met de bekende woorden: *“Wie zonder zonde is, laat die de eerste steen gooien.”*

En weer wendde de Heere Zijn aangezicht af, bukte en begon in de aarde te schrijven.

We weten het niet, maar kunnen ons voorstellen, dat Jezus Zich afwendende en bukte, om daarmee de aanklagers te tonen dat bij een dergelijke gebeurtenis een nederige houding het juiste is. Denk aan de hooghartige manier waarop ze Jezus benaderen.

En anderzijds zou het kunnen, omdat Hij de aanklagers in een bepaalde stemming wilde brengen. Immers, na Zijn woorden *“Wie zonder zonde is, laat die de eerste steen gooien”*, namen hun geweten de overhand en beseften ze dat niemand zonder zonde is en dus niet een steen konden gooien.

Hun geweten begon te spreken en zo dropen ze één voor één af.

Overigens, van alle aanwezigen was er één die wel een steen had mogen en kunnen gooien. Wie was dat?

Daar kom ik later op terug...

Nu alle Schriftgeleerden en Farizeeërs vertrokken waren, bleven Jezus en de vrouw over. Wie was zij?

Dat weten we niet, er wordt verder niets over haar geschreven.

We weten wel dat het Loofhuttenfeest aanstaande was en er veel mensen waren.

Mensen van buitenaf ook. Misschien was zij ook van buitenaf en kwam om “afleiding” te zoeken. Dat weten we niet. Is ook niet belangrijk in dit verhaal.

Jezus vroeg: *“Vrouw waar zijn al die aanklagers van u? Heeft niemand u veroordeeld?”*

Ze antwoordt alleen de laatste vraag, immers iedereen kon zien dat de Schriftgeleerden en Farizeeërs weg waren gegaan. Misschien was ze ook blij dat ze weg waren en wilde daarop niet ingaan. Maar belangrijker was ook de laatste vraag. En ze antwoordt met: *“Niemand Heere”*.

Dit is opmerkelijk dat ze Jezus met “Heere” aansprak. De Schriftgeleerden en Farizeeërs spraken Jezus aan met “Meester”, wat ook leraar betekent. Dit was spottend bedoeld. Immers ze kwamen de tempel binnen, onderbraken Jezus in Zijn onderwijs, stelde de vrouw in het midden op en stelde direct een vraag. Hieruit straalt de hoogmoedigheid van hen, zoals ook uit de vraag die ze stelde.

Maar de vrouw spreekt Jezus aan met “Heere”. Daarmee heeft ze erkend wie Jezus was. De vrouw herkende God in Jezus en sprak Hem met eerbied en respect aan met “Heere”. Hoewel niet vermeld, had deze vrouw in de gaten dat ze geen kwaad van Hem hoefde te verwachten. Hij was toch diegene die na de vraag, *“Wie zonder zonde is, laat die de eerste steen gooien”*, niet bleef staan, maar bukte en geen steen gooide. Jezus bukte wel, maar niet om een steen te pakken. Hij bukt zich om de veroordeling ongedaan te maken, om de vrouw te redden!

Jezus antwoordde: *“Ook Ik veroordeel u niet, ga heen en zondig niet meer”*.

Hiermee erkent Jezus de zonde van de vrouw, maar Hij vergaf haar haar zonden. Jezus die zonder zonde is, had de eerste steen naar deze vrouw kunnen gooien, maar Hij was de Eerste die geen steen gooide en wendde Zich af door te bukken. (Hier is het antwoord op de vraag: wie had wel een steen kunnen gooien)

Jezus zegt: *“Ik veroordeel je niet”*. Dat is: *Ik vergeef jou je zonden*. Jezus die zonden kan vergeven, vergeeft ook jouw zonden. Hij heeft de macht en kracht onze zonden te vergeven. (Lees luk 7:48-49, Matth 9:2-3, Mark 2:5-7, Jes 42:25). Daarmee toont Hij God te zijn. Immers, alleen God kan (alle) zonden vergeven.

Jezus vergaf de overspelige vrouw haar zonde. En vergeeft ook onze zonden. Al onze zonden zijn aan het kruis betaald, we zijn vrijgekocht.

Echter, daar is wel een opdracht aan verbonden.

“Ga heen en zondig niet meer”, staat erbij. Dat is: begin een nieuw levenswandel.

Een nieuw levenswandel is een leven waarin je de zonde achterlaat. Nu kunnen we niet volledig zonder zonde leven, omdat we in zonde geboren en erfgenamen van Adam zijn. Maar als we een nieuw levenswandel met Jezus ingaan, vergeeft Hij al onze zonde.

Vele voorbeelden lezen we in de Bijbel, met name in de brieven in het NT, waarin gewezen wordt op een nieuw levenswandel. Begin een nieuw leven. Een leven met Jezus. (zie ook Rom 6:4, Ef.4:27)

In Jakobus. 3 vers 13 lezen we: *“Wie is wijs en verstandig onder u? Laat hij uit zijn goede levenswandel zijn werken laten zien, in zachtmoedige wijsheid.”*

Wijsheid is niet alleen een zaak van het verstand, maar ook van het gedrag: Zachtmoedige wijsheid dus. Zachtmoedigheid verhief Jezus tot een belangrijke christelijke deugd (Matt. 5:5; 11:29). Zachtmoedigheid komt voort uit vertrouwen op God.

Jacobs schrijft in zijn eerste hoofdstuk over verzoeken die we in ons leven kunnen ervaren. Verzoeken waarvan we soms dagelijks mee te maken kunnen hebben. Het zijn de omstandigheden te midden waarin je bevindt en die een uiting geven aan je levenswandel. In het derde hoofdstuk schrijft hij dan “wees wijs en verstandig in je levenswandel”. Dat is ook beheers je tong. Maar dat is een andere overdenking.

In een nieuw levenswandel, toon je dat jouw vertrouwen op God is. Daar leef je vanuit. Door verzoeken in ons leven, kunnen we in zonde raken. We dreigen dan af te dwalen van God en raken het vertrouwen in Hem kwijt. Laten we wijs en verstandig zijn en naar Jezus roepstem luisteren: *“Ga heen en zondig niet meer”*. Laat de begeerten van de wereld los. Laat het oude leven achter je en begin een nieuw leven. Voor het eerst of opnieuw. Een nieuw leven met Jezus. Wandel met hem.

We mogen ook in dit gedeelte van onze tekst in Johannes 8 leren, dat wij niet mogen veroordelen.

Je zou zeggen dat de Schriftgeleerden en Farizeeën het toch goed hadden? Als kenners van de wet wisten zij wat er in de wet stond en dat zo'n vrouw gestenigd moest worden als sprake was van overspel.

Jezus kende ook de wet, maar toch draait Hij het om.

Hij zegt: *“Haal eerst maar eens de balk uit je eigen oog, voordat je naar de splinter van iemand anders kijkt”* (Matt. 7:5).

En in Lukas 6:37 lezen we: *“Oordeel niet en u zult niet geoordeeld worden; veroordeel niet en u zult niet veroordeeld worden...”*

“...laat los en u zult losgelaten worden.” Blijf dus weg van het veroordelen van anderen.

Ook mogen we ons niet boven anderen stellen. Zie hoe de Schriftgeleerden en Farizeeën Jezus aanspraken met Meester! Het was vanuit een hoogmoedig standpunt. Jezus gaat als het ware naast de vrouw staan, als haar gelijke. Niet in de zonde, maar als mens. Hij toont hierin onze gelijke te zijn. Hierin moeten we Zijn voorbeeld volgen. Hoogmoed is de grootste reden geweest waarom satan uit de hemel is geworpen. (Zie Jes. 14:12-15 en Spr16:18).

Spreuken 16:5a: *“Al wie hooghartig is, is voor de HEERE een gruwel.”* God haat hoogmoed. Niet boven, maar naast je naaste staan is een uiting van een nieuw levenswandel. Immers wij staan allen schuldig voor God en hebben allen zijn genade nodig voor dat nieuwe leven!

We zien hierin ook de onuitspreekbare liefde van Jezus. Hij toont Zijn liefde voor de mens. Of je nu een wetgeleerde of overspelige vrouw bent, het maakt niet uit. Zijn liefde is voor iedereen. Jezus heeft jou en mij lief!

Die liefde uit zich ook in de regie van het hele verhaal. Zie hoe God de regie in Zijn Handen had om deze overspelige vrouw te redden. Te redden van de dood, maar ook te redden van de tweede dood. Immers de Schriftgeleerden en Farizeeërs hadden deze vrouw, volgens de wet, mogen doden. God heeft dat voorkomen. Is dat geen Goddelijk liefde? Gods onuitblusbare liefde voor de zondige mens. Die liefde toont zich daar in dat God de Vader Zijn Zoon naar de aarde gestuurd heeft om de weg vrij te maken naar een eeuwig leven. Een leven voor altijd met God.

Die grote liefde van Jezus toonde zich in de woorden: *“Ook Ik veroordeel u niet, ...”*
We mogen een nieuw leven beginnen, omdat Hij ook ons niet veroordeelt.
We zijn vrijgezet van oordeel, toen Jezus vrijwillig aan het kruis hing. Zijn bloed
vloeide ook voor jou en mij. Zijn dood heeft de hel overwonnen en we zijn vrij. Vrij
van zonde en schuld. Hij nam onze schuld op Zich.

Jezus oproep naar ons is: Volg mij! Ga heen een zondig niet meer.
Begin een nieuw leven, voor het eerst of opnieuw.
Een nieuw levenswandel!

Je leven lang wandelen met Jezus.
Verlang jij daar ook naar?

18 Juni 2025, Bill Holtrop

*Johannus 7:53 - 8:11. Dit gedeelte ontbreekt in een aantal oude handschriften. Men wijst er ook wel op dat het hier beschreven voorval niet in de loop van het verslag thuishoort maar veel meer doet denken aan het Lukasevangelie. Er zijn met name aspecten met betrekking tot de manier waarop de passage is geschreven, de Griekse woordkeuze en de stijl die afwijken van de manier waarop Johannes doorgaans schrijft. In sommige handschriften staat het achter Luk. 21:38 en ook in de tekst van Johannes wordt het wel verschillend geplaatst. Het verhaal is stellig van oude datum en vertoont ook naar inhoud het karakter van een authentieke overlevering. Men heeft wel verondersteld dat dit gedeelte gezien werd als in strijd met de strenge discipline van de Vroege Kerk. Dat zou dan vervolgens ten onrechte geleid hebben tot een instabiele tekstoverlevering.

Conclusie:

Ondanks de argumenten voor authenticiteit, zijn de meeste geleerden en tekstcritici van mening dat Johannes 7:53—8:11 niet in de originele tekst van Johannes stond. Het werd waarschijnlijk later aan het evangelie toegevoegd, rond de 4e eeuw.

Hoewel er predikers zijn, die niet over dit tekstgedeelte willen spreken, heb ik het toch behandeld, omdat ik vind dat we hier in dit gedeelte veel lessen kunnen vinden.

Bill